

19'2015

ПРАВОВА ДЕРЖАВА

Constitutional State

Правовое государство

***Лауреат IV Всеукраїнського конкурсу
на краще юридичне видання***

Науковий журнал
Виходить 2 рази на рік
Заснований у лютому 1999 р.

***До 150-річчя
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова***

Одеса
Фенікс
2015

Засновник:

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Редакційна колегія

*О.І. Миколенко – головний редактор,
В.І. Труба, Б.С. Бачур, І.В. Венедіктова, І.А. Дришлюк,
Л.М. Зілковська, Т.Є. Кагановська, І.С. Канзафарова,
Л.О. Корчевна, А.Т. Комзюк, Т.О. Коломоєць, О.Л. Копиленко,
З.В. Кузнєцова, Л.А. Луць, Р.С. Мельник, Р.М. Мінченко,
О.В. Прієшкіна, В.П. Плавич, С.В. Саяпін, Р.Й. Ситдикова,
Т.В. Степанова, Р.О. Стефанчук, Е. Яскерня*

Відповідальний секретар

Н.В. Ільєва

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ № 3687 від 19.02.1999 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(протокол № 8 від 21.04.2015 р.)

**Вища атестаційна комісія України
визнала журнал фаховим виданням з юридичних наук.
Постанова Президії ВАК України № 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.**

Опубліковані матеріали відбивають позицію автора,
яка може не збігатися з думкою редакції.
За достовірність фактів, статистичних даних та інших матеріалів
відповідальність несе автор або особа, яка надала матеріал.
Передрукування матеріалів допускається з дозволу редакції.

ЗМІСТ

ДО 150-РІЧЧЯ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА 5

ПЕРСОНАЛІЇ

ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА АНАТОЛІЯ СЕМЕНОВИЧА ВАСИЛЬЄВА 7

Б.С. Бачур

ЗАБЫТЫЕ ИМЕНА: АЛЕКСАНДР ИВАНОВИЧ ЗАГОРОВСКИЙ
(К 150-ЛЕТИЮ ОДЕССКОГО (НОВОРОССИЙСКОГО) УНИВЕРСИТЕТА) 8

О.І. Миколенко

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ АНАТОЛІЯ СЕМЕНОВИЧА ВАСИЛЬЄВА
(ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА А.С. ВАСИЛЬЄВА) 13

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПРАВА І ДЕРЖАВИ

Н.К. Колібабчук

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ НА РОЗВИТОК КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ
РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ. 19

О.С. Мельничук

ПЕРИФЕРІЯ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ ТА ЇЇ ПРАВОВЕ ОФОРМЛЕННЯ 24

Р.С. Притченко

МЕТОДОЛОГІЯ ІССЛЕДОВАНИЯ СУДЕБНОЙ ПРАКТИКИ 30

Т.В. Степанова

ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАВОВОГО СТАТУСУ» ТА СУМІЖНИХ КАТЕГОРІЙ . . 35

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

З.В. Кузнєцова

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ МЕХАНІЗМУ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ 41

А.В. Левенець

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРАВ ІНОЗЕМЦІВ В МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ . 48

А.М. Мхітарян

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНА МЕНШИНА» У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ 54

С.В. Степанов

НОВЕЛИ СУДОВОЇ РЕФОРМИ УКРАЇНИ 59

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

А.В. Максименко

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ 63

К.М. Рудой

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЯК НАПРЯМОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ 69

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

О.М. Борщевська

ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ ПРИ ПЕРЕГЛЯДІ АКТИВІВ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ 74

С.П. Буга

ЩОДО РЕФОРМИ «УКРЗАЛІЗНИЦІ» 80

В.П. Симонян

ЩОДО ПОНЯТТЯ КОНЦЕРТНОГО ДОГОВОРУ 84

А.В. Смітюх

ЩОДО ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ЧАСТКИ У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ГОСПОДАРСЬКОГО
ТОВАРИСТВА 89

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО

С.С. Драганов

ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПРИНЦИП ДІЇ ПАТЕНТНИХ ПРАВ: ПРАГМАТИЧНА ПЕРЕОЦІНКА 95

В.Д. Жук

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ ВІДУМЕРЛОГО МАЙНА ЗА ЧИННИМ РОСІЙСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ 101

С.Н. Клейменова

УСЛУГИ КАК ОБЪЕКТЫ ОБЯЗАТЕЛЬСТВЕННЫХ ПРАВООТНОШЕНИЙ 106

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО, ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО, ТРУДОВЕ ПРАВО

Д.М. Сытников

ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ СФЕРЫ ОБЩЕСТВА 111

О.В. Толкаченко

ПОНЯТТЯ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ 119

В.І. Труба, О.М. Потопихіна

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ. 123

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

О.Д. Гринь, О.І. Донченко

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК РІЗНОВИД ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ. 129

Д.В. Назаренко

ВЗАЄМОДІЯ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ВІЗУАЛЬНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ 136

Б.М. Орловський

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ПОМИЛКИ У ОБСТАВИНІ, ЩО ВИКЛЮЧАЄ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ. 142

Д.М. Толпиго

ОСОБЛИВОСТІ ОБСТЕЖЕННЯ ПУБЛІЧНО НЕДОСТУПНИХ МІСЦЬ, ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ 147

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО, МОРСЬКЕ ПРАВО

А.Г. Аллахвердиев

ЭНЕРГЕТИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ В НАУЧНЫХ ПОДХОДАХ И КОНЦЕПЦИИ ТЕОРИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ 153

Л.В. Валуєва

ЩОДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МОРСЬКИМ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПОРТОМ 160

А.В. Ковбан

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ НОРМ ПРАВА ВІЙНИ ЯК ОБ'ЄКТУ ГЛОБАЛЬНИХ ПРАВ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ 165

Е.А. Малярова

К ВОПРОСУ О СУЩЕСТВОВАНИИ ОБЩЕГО КОНТЕКСТУАЛЬНОГО ЭЛЕМЕНТА В МЕЖДУНАРОДНЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЯХ: НА ПРИМЕРЕ ПРЕСТУПЛЕНИЯ ГЕНОЦИДА 170

А.Н. Шевченко

АНАЛИЗ И ТЕНДЕНЦИИ ПОЛЬСКО-БЕЛОРУССКИХ ОТНОШЕНИЙ В НАЧАЛЕ XXI ВЕКА 175

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Н.В. Ильєва

ЭКСКЛЮЗИВНАЯ ПРАКТИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА ДЛЯ СТУДЕНТОВ ЭПФ 183

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АВТОРІВ 184

ДО 150-РІЧЧЯ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова від дня свого створення 1(13) травня 1865 року займає одне з провідних місць у формуванні системи освіти, у розвитку наукових досліджень і культури в Україні. Він є одним з найстаріших університетів України і фактично визначає стан і перспективи розвитку освіти, науки і культури в мережі освіти нашої країни. ОНУ імені І.І. Мечникова – всесвітньо відомий університет з високим міжнародним авторитетом, у світовому рейтингу займає почесне 48-е місце серед 75 країн університетів світу.

Історія вищої освіти на півдні України почалася в 1865 року з установи Імператорського Новоросійського університету та подальший її розвиток нерозривно пов'язаний з діяльністю ОНУ імені І.І. Мечникова. Загальнонаціональний вплив ОНУ імені І.І. Мечникова на освіту полягає в тому, що значна частина вищих навчальних закладів на півдні України створена на базі факультетів університету (Одеський державний медичний університет, Одеський державний економічний університет, Одеська національна юридична академія).

Багато яскравих сторінок вписали в історію України та університету всесвітньо відомі видатні вчені: фізіолог І.М. Сеченов – засновник вітчизняної фізіології, перший президент АН України, академік, мікробіолог Д.К. Заболотний, академік, ботанік В.І. Липський, біолог О.О. Ковалевський; фізик Ф.Н. Шведов; фізик-теоретик, засновник математичного відділення Новоросійського товариства природознавців М.О. Розумів, академік АН СРСР, засновник всесвітньо відомої школи хіміків-органіків М.Д. Зелінський, академік Російської АН та АН СРСР історик й археолог Ф.І. Успенський, академік, член Президії НАН України, засновник Фізико-хімічного інституту НАН України О.В. Богатський, член-кореспондент АН УРСР, засновник Одеського планетарію астроном В.П. Цесевич, математики М.Г. Крейн, О.І. Ляпунов і І.М. Занчевський, прославлений історик М.Е. Слабченко;

славіст В.І. Григорович, зоолог Д.К. Третьяков, геолог О.Н. Криштарович, хімік Л.В. Писаржевський та багато-багато інших.

Одну з яскравих сторінок в історію Одеського університету вписав вчений-біолог, лауреат Нобелівської премії І.І. Мечников, який викладав тут упродовж двадцяти п'яти років. У зв'язку з епохою реформ та експериментів радянської влади у вищій школі в Україні, було ліквідовано Новоросійський університет у 1920 році. Замість нього з'явилися нові інститути: медичний, фізико-математичний і гуманітарно-суспільний, перетворений в Інститут народного господарства, сільськогосподарський, політехнічний. У 1930 році реорганізований і сам Інститут народного господарства, замість нього у 1930 р. створили три інші інститути: соціального виховання, професійної освіти та фізико-хіміко-математичний.

Врешті закриття університетів в Україні визнали невдалим експериментом, і в 1933 році інститут соціального виховання став педагогічним інститутом, а на базі двох інших створено Одеський державний університет. Він мав готувати кадри для вищих і середніх спеціальних навчальних закладів і загальноосвітньої школи та дбати про розвиток радянської школи.

Першим ректором ще до офіційного відкриття університету у 1865 році був призначений професор І.Д. Соколов. Протягом перших 25 років свого існування університет мав 145 викладачів: професорів богослов'я, ординарних і екстраординарних професорів, доцентів, приват-доцентів, сторонніх викладачів і лекторів. В даний час ректором Одеського національного університету імені І.І. Мечникова є доктор політичних наук, професор І.М. Коваль.

Слід зазначити, що троє із шести президентів Академії наук України працювали професорами ОНУ імені І.І. Мечникова: академіки Д.К. Заболотний, В.І. Липський, О.О. Богомолець. Зараз в ОНУ імені І.І. Мечникова працюють 5 лауреатів державних премій, 15 заслужених працівників освіти та діячів науки і техніки.

Основна мета університету – підготовка кваліфікованих кадрів для забезпечення потреб різних галузей господарства та виробництва у фахівців освіти, науки, мистецтва, економіки, права, підприємництва тощо. Заходи, які спрямовані на досягнення мети, зазначені в Уставі університету, що затверджений у Міністерстві освіти та науки України.

Міжнародне визнання ОНУ імені І.І. Мечникова як одного з лідерів національної освітньої мережі підтверджується також тим, що майже 40 відомих університетів світу, співпрацюють з університетом у рамках довгострокових угод, у тому числі по 5 проектам TEMPUS-TACIS, чисельним програмам INTAS, НОУ-ХАУ, СКОР та інші.

В ОНУ імені І.І. Мечникова працюють 28 відомих наукових шкіл. 24 вчених університету входять до складу 18 наукових і професійних рад України. Наукові дослідження зосереджені в 30 наукових підрозділах, серед яких 4 науково-дослідних інститути, 11 науково-дослідних центрів, 14 науково-дослідних лабораторій. Лише за останні 3 роки співробітники ОНУ імені І.І. Мечникова опублікували близько 8700 робіт. Серед них – 116 монографій, 395 підручників, більше 2000 учбово-методичних видань. У міжнародно-визнаних журналах опубліковано більш, ніж 2150 робіт.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова є загальнонавчальним провідним вищим навчальним закладом у групі класичних університетів, національним, науковим і культурним центром України. Університет займає 4 місце у рейтингу вищих навчальних закладів України відповідно до показників наукометричної бази даних SCOPUS.

